

UZŅĒMĒJDARBĪBAS TENDENCES GULBENES NOVADĀ

Veicot pētījumu par uzņēmējdarbības tendencēm Gulbenes novadā, apkopoti dati par pēdējos gados reģistrētajiem un likvidētajiem uzņēmumiem novadā, novadā reģistrēto uzņēmumu finanšu rādītājiem, darbinieku skaitu un piesaistītajām ārvalstu tiešajām investīcijām.

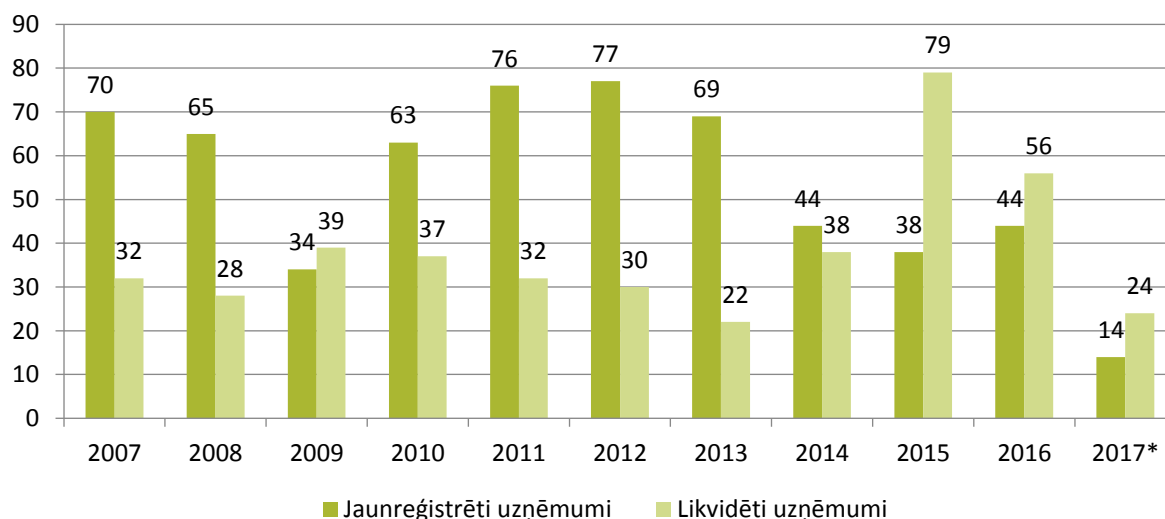
Pēdējo gadu tendences rāda, ka Latvijā jauni uzņēmumi tiek reģistrēti aizvien mazāk, savukārt būtiski pieaudzis likvidēto skaits. Aizvadītajā gadā Latvijā reģistrēti kopumā 11 206 jauni uzņēmumi, kas ir par 2 277 uzņēmumiem jeb 16,89% mazāk nekā gadu iepriekš. Līdz ar jaundibināto uzņēmumu kritumu audzis arī likvidēto skaits, kas 2016.gadā palielinājies par 21,47%. Tendence likvidēto uzņēmumu skaitam pārsniegt jaunreģistrēto uzņēmumu skaitu saglabājusies arī šogad.

Tendence likvidēto uzņēmumu skaitam pārsniegt jaunreģistrēto skaitu pēdējos gados redzama arī Gulbenes novadā. Tā piemēram, 2015.gadā novadā reģistrēti 38 jauni uzņēmumi, bet likvidēti – par 41 vairāk, savukārt pērn likvidēto uzņēmumu skaits jaundibināto skaitu pārsniedzis par 12 uzņēmumiem. Tiesa, atšķirībā no valsts kopējā rādītāja, kas pēdējos gados uzrāda tendenci sarukt jauno uzņēmumu skaitam, **Gulbenes novadā 2016.gadā jaunreģistrēto uzņēmumu skaits bijis lielāks nekā 2015.gadā.**

Šogad gada pirmajos mēnešos saglabājusies negatīvā tendence – likvidēto uzņēmumu skaits līdz šim jaundibināto skaitu pārsniedz par 10 uzņēmumiem.

Pēdējo desmit gadu periodā pozitīvākā tendence vērojama 2012. un 2013.gadā, kad jauno uzņēmumu skaits bijis par 44 uzņēmumiem lielāks nekā likvidēto uzņēmumu skaits.

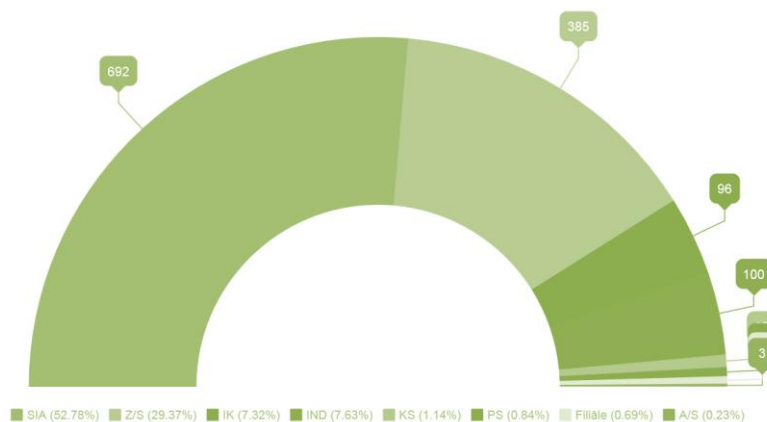
Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Gulbenes novadā

Kopš 2007.gada Gulbenes novadā reģistrēti 594 jauni uzņēmumi, bet likvidēti 417, kas nozīmē, ka faktiski šo gadu laikā kopējais uzņēmumu skaits novadā audzis par 177 komersantiem.

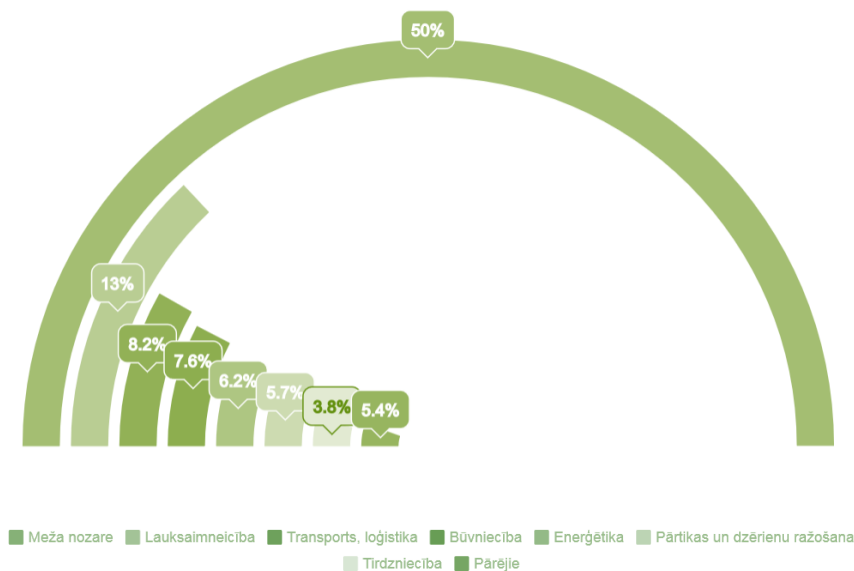
Kopumā 2017.gada maijā **Gulbenes novadā reģistrēti 1315 uzņēmumi**, no kuriem 53,00% ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību, bet 29,20% - zemnieku saimniecības.

Populārākās reģistrētās komercdarbības formas Gulbenes novadā 2016.gadā

Savukārt, pētot novada uzņēmumu **populārākās darbības sfēras**, redzams, ka galvgalī izvirzījusies mežizstrāde, jauktā lauksaimniecība, kurai seko būvniecība un mazumtirdzniecība, tostarp gan pārtikas veikalos, gan cita veida preču tirdzniecība. Gulbenes novada uzņēmēji gana aktīvi savu darbību saistījuši arī ar kravu pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu un mežizstrādes sfēru.

Populārākās darbības sfēras Gulbenes novadā 2016.gadā

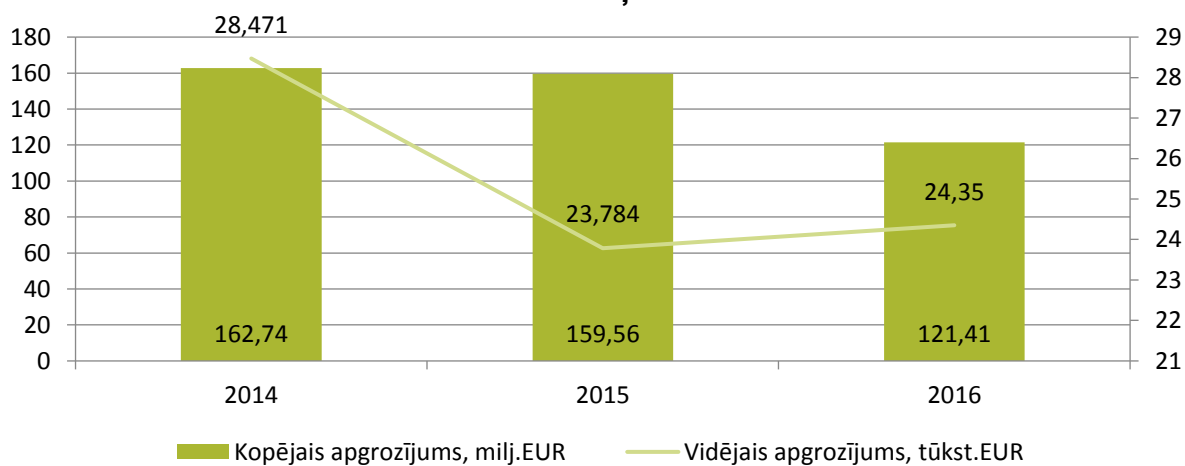

Lursoft statistiskie dati rāda, ka 38 novadā reģistrētajiem uzņēmumiem izdevies piesaistīt arī **ārvalstu tiešās investīcijas**. Lielākie no tiem ir Latvijas-Baltkrievijas kopuzņēmums SIA M.T.Z.-SERVISS, kas 2016.gadā apgrozījis 3,81 milj.EUR, un Latvijas-Krievijas kopuzņēmums SIA KOMBAINSERVISS ar 1,74 milj.EUR apgrozījumu. Jāteic, ka patlaban Gulbenes novada uzņēmumu uzkrātās tiešās ārvalstu investīcijas veido 148,33 tūkst.EUR, no tiem 66,35 tūkst.EUR ieguldījuši Baltkrievijas investori.

2016.GADA VIDĒJĀ APGROZĪJUMA RĀDĪTĀJS UZRĀDA PIEAUGUMU*

Lursoft pētījums atklāj, ka 2015.gads Gulbenes novadā iezīmējies gan ar kopējā, gan vidējā apgrozījuma kritumu. Kopējais apgrozījums gada laikā sarucis par 1,95%, bet vidējais – par 16,46%. Pēc pašreizējiem datiem, **kopējā apgrozījuma rādītājs pagājušajā gadā palielinājies par 2,38%, sasniedzot 24,35 tūkst.EUR uz vienu uzņēmumu**, savukārt kopējā apgrozījuma aina patlaban rāda kritumu. Tiesa, tas vairāk saistāms ar faktu, ka vēl aizvien turpinās gada pārskatu iesniegšanas termiņš, kā rezultātā daļa Gulbenes novada uzņēmumu vēl nav iesnieguši savus jaunākos finanšu rādītājus.

Gulbenes novadā reģistrēto uzņēmumu apgrozījuma dinamika uz vienu uzņēmumu

Jāpiebilst, ka no visiem Gulbenes novada uzņēmumiem, kuri jau iesnieguši savus jaunākos finanšu pārskatus un kuru **apgrozījums 2016.gadā bijis lielāks nekā 0 eiro, 54,17% pērn uzrādījuši lielāku apgrozījumu nekā 2015.gadā.**

Vislielāko apgrozījumu pērn novadā uzrādījis mežsaimniecības un kokmateriālu sagatavošanas uzņēmums SIA RAIRU, kas 2016.gadā, palielinot apgrozījumu par 10,39%, apgrozījis 6,97 milj.EUR. Šogad SIA RAIRU paredzējis piedalīties AS Latvijas valsts meži rīkotajos konkursos par iepirkumiem meža izstrādē un meža sakopšanas darbos, kā arī palielināt cirsmu iegādi privātajā sektorā, to izstrādi un kokmateriālu realizāciju.

Salīdzinot ar 2015.gadu, par 4,28% pērn apgrozījums palielinājies Lizuma pagastā reģistrētajam SIA DIMDIŅI. Pagājušajā gadā uzņēmums apgrozījis 4,88 milj.EUR. Pateicoties tam, ka pērn uzņēmums aktīvi darbojies mārketinga jomā, tam izdevies piesaistīt jaunus klientus. Tāpat arī 2016.gadā gūta pieredze, apmeklējot ražošanas uzņēmumus Eiropas Savienības valstīs, piedaloties izstādēs un pieredzes apmaiņas braucienos ārpus Latvijas. 2016.gadā arī izveidotas jaunas produktu receptes un uzsākta to ražošana, kas, savukārt, ļāvis palielināt piedāvātās produkcijas veidu sortimentu.

Straujš apgrozījuma kāpums raksturo SIA WOOD AB darbību 2016.gadā. Lursoft dati rāda, ka gada laikā uzņēmuma apgrozījums audzis par 47,85%, palielinoties līdz 4,85 milj.EUR. 2013.gadā dibinātais uzņēmums iepērk no Baltkrievijas apaļkokus, zāģmateriālus un tālāk tos

realizē gan Latvijas, gan citiem Eiropas uzņēmumiem. Tiesa, plānojot nākotnes perspektīvas, SIA WOOD AB vadība paredz, ka ievērojami samazināsies apaļkoka iepirkšanas un pārdošanas apjomi, jo Baltkrievijā izdots aizliegums apaļkoka izvešanai, taču tajā pašā laikā uzņēmums iecerējis strauji palielināt zāgmateriālu iepirkšanu no Baltkrievijas un tālāku to realizāciju.

Pagājušajā gadā par 14,27% samazinājies traktortehnikas tirgotāja Latvijas-Baltkrievijas kopuzņēmums SIA M.T.Z.-SERVISS apgrozījums. 2016.gadā uzņēmums apgrozījis 3,81 milj.EUR.

TOP 5 sarakstu noslēdz piena pārstrādes uzņēmums AS RANKAS PIENS, kura apgrozījums pērn saglabājies 2015.gada līmenī. Pagājušajā gadā uzņēmums apgrozījis 3,79 milj.EUR, no kuriem 17% veidojis eksports. Augstais eksporta īpatsvars panākts, pateicoties noslēgtajiem līgumiem par Krievijas siera realizāciju. Galvenais eksporta tirgus ir Polija. Jāpiebilst, ka 2016.gadā AS RANKAS PIENS izgājis sarežģītu sertificēšanas procesu, lai varētu uzsākt savas produkcijas eksportu uz Ķīnu.

Gulbenes novada lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2016.gadā:

1. SIA AVOTI SWF;
2. SIA GRANTIŅI 1;
3. SIA RAIRU: 6,97 milj.EUR;
4. SIA DIMDIŅI: 4,88 milj.EUR;
5. SIA WOOD AB: 4,85 milj.EUR;
6. Latvijas-Baltkrievijas kopuzņēmums SIA M.T.Z.-SERVISS: 3,81 milj.EUR;
7. AS RANKAS PIENS: 3,79 milj.EUR.

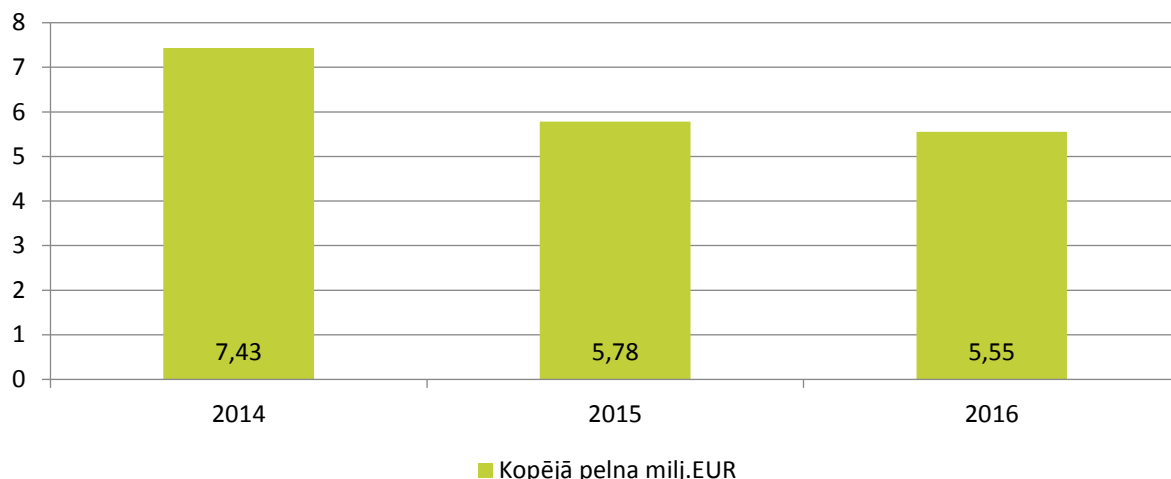
PĒRN PALIELINĀJUSIES VIDĒJĀ PEĻŅA

Pagājušajā gadā pieaugusi novadā reģistrēto uzņēmumu vidējā peļņa uz vienu uzņēmumu. Lursoft aprēķinājis, ka 2014.gadā katrs novadā reģistrētais uzņēmums nopelnījis vidēji 98 eiro, 2015.gadā strādāts bez peļņas, savukārt **2016.gadā pašreizējie dati uzrāda 125 eiro vidējo peļņu uz katru uzņēmumu**. Jāuzteic Gulbenes novada uzņēmumu spēja efektīvi organizēt uzņēmuma procesus un strādāt ar peļņu, kas iepriekšējos gados ne vienmēr izdevies citos novados strādājošiem uzņēmumiem.

Nemot vērā jau iepriekš minēto faktoru, ka vēl aizvien turpinās gada pārskatu iesniegšana, vēl grūti prognozēt 2016.gada kopējo peļņu. Balstoties uz Lursoft pieejamajiem datiem aprēķināts, ka 2014.gadā visi novada uzņēmumi kopumā nopelnījuši 7,43 milj.EUR, savukārt 2015.gads nesis kritumu par 22,21%, rādītājam sarūkot līdz 5,78 milj.EUR.

Lursoft datu bāzēs atrodamā informācija liecina, ka patlaban vēl nav pieejams aizvadīto gadu lielākā pelnītāja SIA AVOTI SWF jaunākais gada pārskats, kas ievērojami ietekmē novada uzņēmumu 2016.gada kopējo peļņu. Pieņemot, ka SIA AVOTI SWF iepriekšējā gadā strādājuši ar tikpat lielu peļņu kā 2015.gadā, 2016.gada kopējās peļņas rādītājs vēl varētu būtiski pieaugt, pārsniedzot 2015.gada rādītāju.

Gulbenes novadā reģistrēto uzņēmumu peļņas dinamika

Pēc 2015.gadā gūtajiem 37,72 tūkst.EUR lielajiem zaudējumiem, pērn ar 559,62 tūkst.EUR peļņu strādājis ceļu būves tehnikas nomas pakalpojumu sniedzējs SIA SAIDO. 2016.gadā gūto peļņu uzņēmums paredzējis atstāt nesadalītu.

Pērn par 77,81% palielinājusies Lizuma pagasta zemnieku saimniecības AUGSTKALNI peļņa. Saimniecība pēc nodokļu nomaksas 2016.gadā nopelnījusi 371,24 tūkst.EUR, savukārt trešajā vietā ar 368,01 tūkst.EUR peļņu ierindojusies vēl viena zemnieku saimniecība - Gulbenes rajona Rankas pagasta ZS ĶELMĒNI. Gūto peļņu paredzēts novirzīt saimniecības turpmākajai attīstībai.

Par 29,39% pagājušajā gadā sarukusi pirms divdesmit gadiem dibinātās SIA VASKS peļņa. Iesniegtais finanšu pārskats liecina, ka 2016.gadā uzņēmums nopelnījis 358,27 tūkst.EUR.

TOP 5 lielāko pelnītāju sarakstu noslēdz SIA Baltic Capital Partners ar 311,72 tūkst.EUR peļņu. Pagājušajā gadā uzņēmums optimizējis ražošanu, samazinot darbinieku skaitu un efektīvāk izmantojot esošos resursus.

Gulbenes novada lielākie uzņēmumi pēc peļņas 2016.gadā:

1. SIA AVOTI SWF:
2. SIA GRANTIŅI 1:
3. SIA SAIDO: 559,62 tūkst.EUR;
4. Lizuma pagasta ZS AUGSTKALNI: 371,24 tūkst.EUR;
5. Gulbenes rajona Rankas pagasta ZS ĶELMĒNI: 368,01 tūkst.EUR;
6. SIA VASKS: 358,27 tūkst.EUR;
7. SIA Baltic Capital Partners: 311,72 tūkst.EUR.

VIDĒJAIS NODARBINĀTO SKAITS SAGLABĀJIES NEMAINĪGS

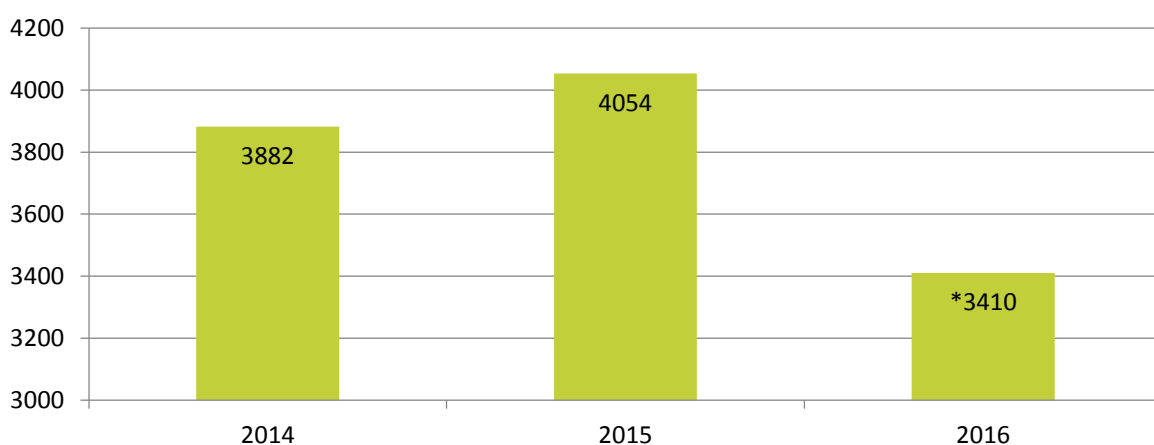
Tā kā savus pārskatus par 2016.gadu vēl nav iesnieguši tādi Gulbenes novada lielie uzņēmumi, kā, piemēram, SIA AVOTI SWF un SIA GRANTIŅI 1, vēl pārāgri izdarīt secinājumus, kā aizvadītajā gadā mainījies novada uzņēmumos kopējais nodarbināto skaits. Tiesa, ņemot vērā tendenci, ka

pēdējos gados tas palielinājies, zināms, ka arī 2016.gadā tas ir ja ne audzis, tad vismaz saglabājies 2015.gada līmenī.

Tiesa, vidējais nodarbināto skaits Gulbenes novada uzņēmumos arī pērn, visticamāk, būs palicis nemainīgs un tas būs **vidēji 2 strādājošie vienā uzņēmumā**, kas ir tikpat, cik valstī vidēji vienā uzņēmumā.

Jānorāda, ka no visiem Gulbenes novada uzņēmumiem, kuri jau iesnieguši 2016.gada pārskatus un kuri pagājušajā strādājuši ar apgrozījumu, kas lielāks nekā 0 EUR, **42,21% gadījumu uzņēmumā nodarbināto skaits gada laikā palielinājies.**

Kopējais strādājošo skaits Gulbenes novadā reģistrētajos uzņēmumos

Patlaban lielākais strādājošo skaits 2016.gadā reģistrēts 2006.gadā dibinātajam pakalpojumu sniedzējam SIA VĒJAKALNI A.V., kas ar darba vietām pērn nodrošinājis 232 strādājošos. Salīdzinot ar gadu iepriekš, tas ir par 8 darbiniekiem mazāk. 2016.gadā SIA VĒJAKALNI A.V. piedalījies izsludinātajos konkursos, kā rezultātā noslēgti sadarbības līgumi par elektropārvades līniju trašu attīrīšanu no apauguma.

Par 4 darbiniekiem mazāk nekā 2015.gadā pērn nodarbinājis piena pārstrādes uzņēmums AS RANKAS PIENS, kurā pagājušajā gadā strādājuši 94 darbinieki. AS RANKAS PIENS norāda, ka 2016.gadā galvenais akcents likts uz uzņēmuma pamatdarbību – ražošanu –, kas tam ļāvis saglabāt kvalificēta darbaspēka resursus.

Nemainīgs vidējais nodarbināto skaits 2016.gada laikā bijis SIA DIMDIŅI, kas pērn bijis darba devējs 89 cilvēkiem. Tāda pati situācija bijusi arī SIA RAIRU, kurā 2016.gadā nodarbināti tikpat strādājošie kā 2015.gadā, proti, 76 darbinieki. Par pieciem darbiniekiem mazāk nekā 2015.gadā bijis bērza mēbeļu plātņu un sagatavju ražotājam SIA KONTO, kas tāpat kā SIA RAIRU pērn nodarbinājis 76 darbiniekus.

Gulbenes novada lielākie darba devēji pēc vidējā darbinieku skaita 2016.gadā:

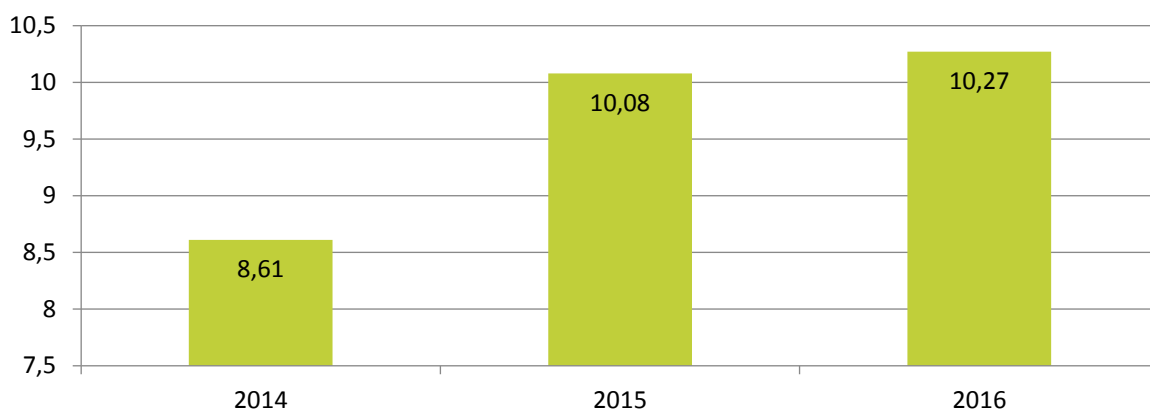
1. SIA AVOTI SWF: ~400 darbinieki
2. SIA GRANTIŅI 1:

3. SIA VĒJAKALNI A.V.: 232 darbinieki;
4. AS RANKAS PIENS: 94 darbinieki;
5. SIA DIMDIŅI: 89 darbinieki;
6. SIA RAIRU: 76 darbinieki;
7. SIA KONTO: 76 darbinieki.

PALIELINĀJIES SAMAKSĀTO NODOKĻU APJOMS

Lursoft aprēķini, kas balstīti uz Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju, liecina, ka pagājušajā gadā Gulbenes novada uzņēmumi nodokļos valsts kopbudžetā samaksājuši 10,27 milj.EUR. Tas ir par 1,88% vairāk nekā gadu iepriekš.

Gulbenes novada uzņēmumu kopējie nodokļu maksājumi valsts budžetā, milj.EUR

Starp lielākajiem nodokļu maksātājiem dominē vairāki uzņēmumi, kuru nosaukumi jau minēti iepriekšējo labāko rādītāju kontekstā.

Līderis pēc pērn nodokļos samaksātās summas ir Latvijas-Baltkrievijas kopuzņēmums SIA M.T.Z.-SERVISS, kas valsts budžetu pagājušajā gadā papildinājis par 753,58 tūkst.EUR. Tas ir par 1,85% vairāk nekā gadu iepriekš.

levērojamāk nodokļos samaksātās summas apjoms audzis pārtikas ražošanas nozarē strādājošajam SIA DIMDIŅI. Vadoties no Valsts ieņēmumu dienesta publiskotās informācijas, SIA DIMDIŅI valsts kopbudžetā pērn samaksājuši par 18,92% lielāku summu nekā 2015.gadā, proti, uzņēmuma kopējie samaksātie nodokļu pagājušajā gadā veidojuši 517,03 tūkst.EUR.

Mežsaimniecības un kokmateriālu sagatavošanas uzņēmums SIA RAIRU nodokļos samaksājis 509,67 tūkst.EUR (-3,71%), savukārt SIA AVOTI SWF – 403,28 tūkst.EUR.

Lielāko nodokļu maksātāju sarakstu noslēdz Aidai Misiņai piederošais SIA Baltic Capital Partners ar 361,70 tūkst.EUR (-14,61%)

Gulbenes novada lielākie nodokļu maksātāji pēc 2016.gadā samaksātās kopējās nodokļu summas valsts budžetā:

1. Latvijas-Baltkrievijas kopuzņēmums SIA M.T.Z.-SERVISS: 753,58 tūkst.EUR;

2. SIA DIMDIŅI: 517,03 tūkst.EUR;
3. SIA RAIRU: 509,67 tūkst.EUR;
4. SIA AVOTI SWF: 403,28 tūkst.EUR;
5. SIA Baltic Capital Partners: 361,70 tūkst.EUR.

*Dati par Gulbenes novadā reģistrētiem uzņēmumiem, aprēķināti uz 26.05.2017.

*** Informācijas avots datiem par uzņēmumu samaksātajiem nodokļiem – Valsts ieņēmumu dienests.